

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИ ПОКРАЩЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ
СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ПРАВООХОРОННІЙ СФЕРІ**

Розширення інформаційного простору та прискорення обігу інформації, прагнення України досягти європейських стандартів у пріоритетних сферах суспільного життя, у тому числі й у правоохоронній сфері, зумовлюють поступовий перехід нашої держави від постіндустріального до інформаційного суспільства та реалізації принципово нової інформаційної політики. Одним із стратегічних пріоритетів державної політики має стати розвиток та впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в діяльності органів державної влади і, насамперед, органів внутрішніх справ України. Невипадково, органи внутрішніх справ є важливим суб'єктом реалізації інформаційної політики держави, оскільки саме в умовах інформаційного суспільства першочергового значення набуває їх роль у забезпеченні прав, свобод та безпеки особистості.

Відомо, що діяльність органів внутрішніх справ тісно пов'язана з використанням комп'ютерних та інших інформаційних технологій, що зумовлено специфікою організації роботи служб і підрозділів міліції під час виконання обов'язків щодо охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, виявлення і профілактики правопорушень. В цьому аспекті впровадження в правоохоронну діяльність сучасних інформаційно-комунікаційних технологій відкриває значні перспективи управління комунікаціями, обробкою інформації та процесами. Внаслідок чого, в Указі Президента України «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» [1] до переліку завдань, що сформульовані, віднесені: «вжиття заходів до створення загальнодержавних інформаційних систем», «дальший розвиток системи національних інформаційних ресурсів, створення інтегрованих інформаційно-аналітичних систем органів державної влади, правоохоронних органів», «впровадження в органах виконавчої влади та інших державних органах систем електронного документообігу із застосуванням електронного цифрового підпису». Багато в чому ефективність використання інформаційно-комунікаційних технологій залежать від оснащення органів внутрішніх справ сучасною технікою та технологіями. Нажаль, органам внутрішніх

справ в умовах сьогодення дуже бракує комп'ютерного, програмного та інформаційного озброєння.

Головне у розв'язанні проблем трансформації правоохоронної системи є розуміння самими працівниками органів внутрішніх справ на усіх рівнях значення впровадження в своїй діяльності сучасних інформаційних технологій, та розвиток комунікаційних систем, які б відповідали інноваційним умовам. Має бути усвідомлено, що комп'ютеризація управлінського процесу на рівні обласного чи районного відділу внутрішніх справ, юрисдикційної діяльності працівників окремої служби чи підрозділу, та інформатизація органу внутрішніх справ, тобто, радикальне збільшення інформаційних ресурсів, – це не зовнішні фактори, а необхідність часу. І найменше ці процеси схожі на те, що прийнято розглядати як допомога технічними засобами в процесі здійснення службових обов'язків.

В цілому, завданнями використання інформаційно-комунікаційних технологій в органах внутрішніх справ є:

- забезпечення можливості оперативного отримання інформації у повному, систематизованому та зручному для користування вигляді співробітниками та підрозділами органів внутрішніх справ для розкриття, розслідування, попередження злочинів і розшуку злочинців;
- збирання, обробка та узагальнення оперативної, оперативно-розшукової, оперативно-довідкової, аналітичної, статистичної і контрольної інформації для оцінки ситуації та прийняття обґрунтованих оптимальних рішень на всіх рівнях діяльності органів внутрішніх справ України;
- забезпечення динамічної та ефективної інформаційної взаємодії всіх галузевих служб і органів внутрішніх справ, інших правоохоронних органів, державних установ, різних груп громадськості, мас-медіа;
- забезпечення захисту інформації [2, с. 40–43].

З метою вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення оперативно-службової діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ, Міністерством внутрішніх справ України (надалі – МВС України) було створено інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України (ІПС) яка є сукупністю організаційно-розпорядчих заходів, програмно-технічних та інформаційно-телекомунікаційних засобів, що забезпечують формування і ведення довідково-інформаційних, оперативно-розшукових обліків, авторизований доступ до інформаційних ресурсів. Організаційно-кадрове забезпечення, створення, функціонування і розвиток ІПС здійснюється Департаментом інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України, управліннями (відділами) інформаційно-аналітичного забезпечення ГУМВС, УМВС України і відділами (секторами) інформаційно-аналітичного забезпечення районних, міських, лінійних управлінь (відділів).

Оснащення цих підрозділів технічними та технологічними засобами базується на використанні сучасних інформаційних технологій, засобів комп'ютерної техніки, телекомунікаційного обладнання, загальносистемного і прикладного програмного забезпечення [3]. Користувачами ІПС є працівники органів внутрішніх справ, яким відповідно за законодавством надано право доступу до інформації в цій системі. Також МВС України сприяє виконанню робіт з запровадження спеціального програмного забезпечення та технічної документації в інформаційно-телекомунікаційних системах органів внутрішніх справ для забезпечення інформаційного обміну в системі «Аркан» і забезпечує захист інформації та контроль за ним. Порядок та регламент здійснення багатосторонньої інформаційної взаємодії, використання технологій доступу до інформаційних ресурсів, файлів інформаційного обміну, склад їх реквізитів визначаються договорами, які укладаються між МВС України і іншими суб'єктами системи «Аркан» за погодженням з Держприкордонслужбою.

І щоб новітні технології використовувалися на належному рівні необхідно удосконалити систему підготовки кадрів та підвищення кваліфікації співробітників органів внутрішніх справ в Україні, яка у наявний час не відповідає сучасним вимогам і практиці провідних країн. У цьому контексті відомча освіта також не повинна стояти осторонь процесів глобалізації, впровадження новітніх інформаційних технологій. Інноваційні процеси вимагають від вищих навчальних закладів системи МВС України запроваджувати дистанційне навчання, розвивати функціонування науково-освітніх порталів, сервісів ресурсних центрів та повнотекстових електронних бібліотек, створення віртуальних лабораторій, проведення телеконференцій, телероботу у комп'ютерних мережах, реалізацію дистанційних методів моніторингу, e-government, e-commerce, тощо. Неусвідомлення цих нових інноваційних тенденцій неминуче призведе до втрати орієнтирів та перспектив розвитку відомчої освіти. Злочинний світ стає більш сучасно озброєним, все більш значний відсоток злочинів коїться у «кіберпросторі». Протидія організованій злочинності у сучасних умовах має покладатись й на здатності правоохоронних органів на високому рівні володіти відповідним арсеналом технологічних можливостей.

Підсумовуючи вищезазначене, можна впевнено зазначити, що впровадження вже створених та використання нових інформаційно-комунікаційних технологій є головною умовою покращення як діяльності підрозділів органів внутрішніх справ, так і функціонування правоохоронної системи загалом в сучасних умовах. При цьому впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність ОВС України потребує фінансових витрат, оволодіння персоналом відповідними інформаційними

ресурсами та навичками роботи з новою технікою, адже за нинішніх умов швидкого технічного прогресу користувачем новітніх інформаційно-комунікаційних технологій повинен бути кожен працівник органів внутрішніх справ України. Крім того, слід створити єдиний інтегрований банк даних, що вирішить проблему дублювання інформації, та вирішити питання доступу до нього уповноважених працівників для підвищення ефективності функціонування системи інформаційного забезпечення.

Література

1. Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 20 жовтня 2005 р., № 1497 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
2. Кормич Б. А. Організаційно-правові засади політики інформаційної безпеки України: монографія / Б. А. Кормич. – Одеса: «Юридична література». – 2003. – 271 с.
3. Про затвердження Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 12 жовт. 2009 р. № 436/2009 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 101. – Ст. 3569.

УДК 340.134:342.924(043.2)

Коломеец Т.А., д.ю.н., професор,
Запорожский национальный университет, г. Запорожье, Украина

КОДИФИКАЦИЯ КАК ПРИОРИТЕТНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ НОРМОТВОРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В АДМИНИСТРАТИВНО- ДЕЛИКТНОЙ СФЕРЕ В СОВРЕМЕННОЙ УКРАИНЕ: ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ И ВОЗМОЖНЫЕ ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ

В условиях активизации кардинальных правотворческих процессов в Украине, принятия многочисленных законодательных, в т.ч. кодифицированных, актов, призванных урегулировать публично-деликтные отношения, существенно актуализируется необходимость разработки и принятия нового кодифицированного административно-деликтного акта, ибо существующее административно-деликтное законодательство отличается чрезмерной многочисленностью, разнообразием внешних форм проявления, противоречивостью содержания, что негативно влияет на процесс его применения, что и подтверждается данными официальной статистики, обобщениями материалов практики правоприменения, является предметом «жарких» дискуссий ученых-административистов, юристов-практиков, общественности. КоАП, принятый еще в 1984 году, с многочисленными изменениями и дополнениями утратил